

גדר תקנת בפני נכתב ובפני נחתם

רש"י מסכת גיטין דף ב עמוד ב

ורבנן הוא דאצריכו - למיחש למלתא משום דאיכא דאשכח כתוב ועומד כגון שנכתב לשם א' מבני עירו ששמו כשמו ושמה כשמה ונמלך מלגרש.

תוספות מסכת גיטין דף ב עמוד ב

לפי שאין בקי אין לשמה - קשה דלקמן (דף ה.) תניא הוא עצמו שהביא גיטו אינו צריך שיאמר בפני נכתב ובפני נחתם מאי שנא הוא משלוחו אי חיישינן שמא לא נעשה לשמה וטעמא דאמר לקמן מינקט נקט ליה בידיה ואיהו מערער עלויה למה לא יערער אם מתחילה לא ידע דבעי לשמה והשתא ידע ואומר ר"י דמסקינן בסמוך דרוב בקי אין הן וסתם ספרי גמירי וליכא אלא לעז בעלמא דמסתמא שלא כדין יערער והכא שמביאו הבעל בעצמו ליכא למיחש אפילו ללעז דתו לא מערער כדאמר בסמוך מנקט נקיט בידיה וכו'.

הר"ן על הרי"ף מסכת גיטין דף א עמוד ב

ובדין הוא דליבעו תרי אליבא דתרוייהו. כלומר בין לרבא בין לרבה ואף על גב דקי"ל דעד אחד נאמן באיסורין הכא הוה ליה דבר שבערוה ואין דבר שבערוה פחות משנים כדאיתא בגמרא [דף ב ב] אלא דמשום עגונא אקילו בה רבנן. כלומר כיון דמדאורייתא לא צריך דהא סתם ספרי דדייני מגמר גמירי ולקיום נמי ליכא למיחש דעדים החתומים על השטר נעשה כמי שנחקרה עדותן בב"ד ורבנן הוא דאצרוך קיום בכל השטרות ואצרוך נמי אליבא דרבה למיחש שמא לא נכתב לשמה אם יבא הבעל ויערער משום עיגונא אקילו להימוניה לחד דהם אמרו והם אמרו:

רמב"ם הלכות גירושין פרק יב

הלכה ב

היו לה שני עדים שהיא גרושה אף על פי שאין שם גט הרי זו תנשא לכתחלה, הוציאה גט מתחת ידה ואמרה גירשני בעלי בזה הרי זו נאמנת ותנשא בו אף על פי שאינו מקויים כמו שביארנו. /+השגת הראב"ד/ הוציאה גט מתחת ידה ואמרה גרשני בעלי בזה הרי זו נאמנת ותנשא בו אף על פי שאינו מקויים. א"א אומר אני שיתקיים בחותמיו אף על פי שלא יצא עליו ערער. +

רמב"ם הלכות עבדים פרק ו

הלכה ז

וכיצד שוין במוליק ומביא שהמביא גט שחרור בא"י א"צ לומר בפני נכתב ובפני נחתם ובח"ל אם אין עדים מצויין לקיימו ואמר השליח בפני נכתב ובפני נחתם זהו קיומו, ואם בא האדון וערער אח"כ אין משגיחין בו כמו שביארנו בגיטי נשים, כשם שהאשה עצמה מביאה גיטה ואינה צריכה לקיימו הואיל והגט יוצא מתחת ידה כך העבד ששטר שחרור יוצא מתחת ידו אינו צריך לקיימו, וכשם שהאשה אומרת בפני נכתב ובפני נחתם אם התנה עליה כמו שביארנו במקומו כך העבד שהביא גט ואמר בפני נכתב ובפני נחתם נאמן על אותו הדרך ואין צריך קיום. /+השגת הראב"ד/ כשם שהאשה עצמה מביאה גיטה וכו' עד אינו צריך לקיימו. א"א זה הדרך הולך על דרך לא טוב לפי דעתנו כי הוא מפרש מה שאומר בגמרא אשה מכי מטי גיטא לידה איגרשא לה שאינה צריכה לקיימו ואין זה הדרך נכון בעינינו וכי היכן מצינו שטר שקרא עליו ערער שגיבה בו בלא קיום ואם יאמר שאינו צריך קיום עד שיערער עליו מנא ליה דמתניתין לאו ה"ק דילמא ה"נ קאמר צריכה שתאמר

בפני נכתב ובפני נחתם שלא תבא לידי ערער ולא תוכל לקיימו ואמאי אקשיה ליה מכי מטי גיטא לידה איגרשא לה והמתרגם הזה כמו כן איך סתם דבריו ואמר שאינן צריכין קיום בודאי אם יערער בעל ואדון צריכין קיום והשכל מורה שאף אם לא יערער אין להתיר אשת איש ואיסור עבד בלא קיום הגט אלא ודאי צריך לפרש בו דרך אחרת עכ"ל.+

תוספות מסכת גיטין דף ב עמוד א

ואם יש עליו עוררין יתקיים בחותמיו - אבל כל זמן דלא אתי בעל ומערער נישאת על פי הגט ולא טענינן מזוייף דמשום עיגונא אקילו בה רבנן אבל בממון טענינן מזוייף לנפרע שלא בפניו ומיתומים ומלקוחות דאל"כ לא שבקת חיי לכל בריה שיוכל כל אדם לכתוב שטר מלוה ולהחתים עדים מעצמו ולטרוף שלא בפניו מיתומים ומלקוחות

הר"ן על הרי"ף מסכת גיטין דף ג עמוד א

שמע מינה דלא חיישינן לזיוף כלל אלא א"כ טוען בעל השטר בברי שהוא מזוייף זהו דעתם ז"ל. ואין אלו ראיות דממתני' ליכא למגמר לפי שאין אשה זו ממונו של בעל אלא ברשות עצמה היא להנשא ואנן לא מנעינן לה

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף ה עמוד ב

תניא כוותיה דרבי יוחנן: המביא גט ממדינת הים, ונתנו לה ולא אמר לה בפני נכתב ובפני נחתם - יוציא, והולד ממזר, דברי רבי מאיר; וחכ"א: אין הולד ממזר, כיצד יעשה? יטלנו הימנה, ויחזור ויתננו לה בפני שנים ויאמר בפני נכתב ובפני נחתם. ור"מ, משום דלא אמר בפני נכתב ובפני נחתם יוציא והולד ממזר? אין, ר"מ לטעמיה, דאמר רב המנונא משמיה דעולא, אומר היה ר"מ: כל המשנה ממתבע שטבעו חכמים בגיטין - יוציא, והולד ממזר.